

POSTANOWIENIE

Dnia 16 kwietnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Agnieszka Żywicka

w sprawie z odwołania T. S.A. z siedzibą w W.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych III Oddziałowi w Warszawie
z udziałem A. S., A. P., D. S., A. S., J. S. oraz L. Spółki z o.o. z siedzibą w W.
o podleganie ubezpieczeniom społecznym,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 16 kwietnia 2024 r.,
skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie
z dnia 7 lipca 2022 r., sygn. akt III AUa 1185/18,

I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

**II. zasądza od organu rentowego na rzecz odwołującej się 240
zł (dwieście czterdzieści złotych) wraz z odsetkami z art. 98 § 1¹
k.p.c., tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w Warszawie wyrokiem z dnia 7 lipca 2022 r. w sprawie z odwołań T. S.A. w W. (dalej: płatnik składek) od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych III Oddziału w Warszawie w przedmiocie podlegania ubezpieczeniom społecznym, z udziałem A. S., A. P., D. S., A. S., J. S. i L. Spółki z o.o. z siedzibą w W., na skutek apelacji odwołującej się od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 25 września 2018 r., (którym oddalono odwołania), zmienił zaskarżony wyrok

w punkcie 1 i poprzedzającą go decyzję ZUS z 7 grudnia 2015 r. w ten sposób, że stwierdził, że A. S. podlegała obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym u płatnika składek z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w okresie od 1 lipca 2014 r. do 31 lipca 2014 r. (pkt I); zmienił zaskarżony wyrok w punkcie 1 i poprzedzającą go decyzję ZUS z 9 grudnia 2015 r. w ten sposób, że stwierdził, że A. P. podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym u płatnika składek z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w okresie od 1 lipca 2014 r. do 31 lipca 2014 r. (pkt II); zmienił zaskarżony wyrok w punkcie 1 i poprzedzającą go decyzję ZUS z 9 grudnia 2015 r. w ten sposób, że stwierdził, że D. S. podlegała obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym u płatnika składek z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w okresie od 1 lipca 2014 r. do 31 lipca 2015 r. (pkt III); zmienił zaskarżony wyrok w punkcie 1 i poprzedzającą go decyzję ZUS z 9 grudnia 2015 r. w ten sposób, że stwierdził, że A. S. podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym u płatnika składek z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w okresie od 1 lipca 2014 r. do 31 lipca 2015 r. (pkt IV); zmienił zaskarżony wyrok w punkcie 1 i poprzedzającą go decyzję ZUS z 9 grudnia 2015 r. w ten sposób, że stwierdził, że J. s. podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym u płatnika składek z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w okresie od 1 lipca 2014 r. do 31 grudnia 2014 r. (pkt V); oddalił apelację w pozostałej części (pkt VI); zniósł wzajemnie między stronami koszty procesu w instancji odwoławczej (pkt VII).

Powyższy wyrok został przez organ rentowy zaskarżony skargą kasacyjną w części, tj. w zakresie w jakim w pkt I, II, III, IV, V zmienia wyrok Sądu pierwszej instancji oraz poprzedzające go decyzje przez ograniczenie okresów podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w T. S.A. wobec ubezpieczonych oraz w pkt VII przez wzajemne zniesienie kosztów zastępstwa prawnego w instancji odwoławczej.

Skargę oparto na podstawie naruszenia prawa materialnego: 1) art. 30 § 1 pkt 3 k.p. w związku z art. 61 § 1 k.c. w związku z art. 300 k.p., przez ich niezastosowanie, 2) art. 30 § 1 pkt 3 i § 3 k.p. w związku z art. 60 k.c., przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie przez przyjęcie, że w niniejszej sprawie doszło do skutecznego rozwiązania umowy o pracę, w sytuacji gdy T. S.A. nie

złożyła ubezpieczonym skutecznego oświadczenia woli w tym zakresie oraz uznanie, że rozwiązanie umowy o pracę może nastąpić przez doręczenie pracownikowi świadectwa pracy, 3) art. 97 § 1 k.p. w związku z art. 60 k.c. w związku z art. 300 k.p. przez niewłaściwą wykładnię oraz uznanie, że świadectwo pracy wystawione przez L. stanowi oświadczenie woli T. S.A. o rozwiązaniu umowy o pracę z ubezpieczonymi tym bardziej, iż świadectwo pracy jest oświadczeniem wiedzy pracodawcy a nie woli, wydawane jest w następstwie rozwiązania stosunku pracy, 4) art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2023 r., poz. 1230 ze zm.; dalej: ustawa systemowa) w zw. z art. 231 k.p., przez niewłaściwe zastosowanie, tj. pominięcie funkcji ochronnej powołanych przepisów względem pracowników/ubezpieczonych przez przyjęcie, iż rozwiązanie umowy o pracę przez podmiot trzeci (L.), który faktycznie nie przejął pracowników jest skuteczne wobec pracowników/ubezpieczonych.

Ponadto skarżący podniósł zarzut naruszenia przepisów postępowania: 1) art. 327¹ k.p.c., przez brak wyjaśnienia w uzasadnieniu na jakiej podstawie Sąd Apelacyjny uznał iż nastąpiło rozwiązanie umowy o pracę pomiędzy T. S.A. a ubezpieczonymi, 2) art. 382 k.p.c. w związku z art. 473 § 1 k.p.c. przez ustalenie, iż współpraca ubezpieczonych z T. S.A. zakończyła się z chwilą rozwiązania umowy o pracę z L. Sp. z o.o., mimo że okoliczność kontynuowania współpracy, jak i formy współpracy ubezpieczonych nie była w ogóle badana i wyjaśniana w trakcie toczącego się postępowania, 3) art. 245 k.p.c., przez nieuwzględnienie faktu, iż świadectwo pracy jest dokumentem prywatnym stanowiącym jedynie dowód tego, że osoba, która go podpisała złożyła oświadczenie w nim zawarte, 4) art. 233 § 1 k.p.c., przez uznanie, iż strony wygrały i przegrały proces w jednakowym rozmiarze pomimo, że Sąd drugiej instancji rozstrzygnął, iż nie doszło do przejęcia części zakładu pracy, przy jednoczesnym ograniczeniu rozstrzygnięcia decyzji do wskazania daty, w jakiej zdaniem Sądu ustał stosunek pracy ubezpieczonych z T. S.A., 5) art. 100 k.p.c., przez niewłaściwe zastosowanie, tj. uznanie, iż strony wygrały i przegrały proces w jednakowym rozmiarze.

Skarżący wniósł o uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, ewentualnie o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i orzeczenie w tym zakresie co do istoty sprawy przez oddalenie odwołania odwołującej się spółki, a ponadto o zasądzenie od odwołującej się spółki na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał wprawdzie na art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., powołał się jednakże na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej. W uzasadnieniu wniosku wskazał, że skarga jest oczywiście uzasadniona, gdyż rozwiązanie umowy o pracę przez podmiot trzeci (L. - podmiot który w sposób pozorny „przejął” część zakładu pracy) nie związany żadnym węzłem prawnym z T. S.A. i ubezpieczonym nie może być uznane za wystarczającą przesłankę do uznania, iż stosunek pracy zawarty z T. S.A. ustał, z uwagi na fakt, iż samo świadectwo pracy wskazujące na datę rozwiązania stosunku pracy nie jest jednostronną czynnością pracodawcy wskazującą na zamiar rozwiązania umowy, tylko oświadczeniem wiedzy pracodawcy, który sporządzając świadectwo pracy pozostaje w słusznym bądź mylnym przeświadczeniu, że dany stosunek pracy uległ rozwiązaniu. Nie sposób również zgodzić się z rozstrzygnięciem Sądu Apelacyjnego, iż zachodzą podstawy do zniesienia kosztów zastępstwa prawnego w instancji odwoławczej.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną płatnik składek wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i zasądzenie od organu rentowego zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna służy realizacji interesu publicznego w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości. Funkcje postępowania kasacyjnego powodują, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz jego uzasadnienie powinny koncentrować się na wykazaniu, iż w konkretnej sprawie zachodzą okoliczności przemawiające za interwencją Sądu Najwyższego. Rozpoznanie skargi kasacyjnej

następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c. i tylko w przypadku przekonania Sądu Najwyższego przez skarżącego, za pomocą jurydycznej argumentacji, że zachodzi publicznoprawna potrzeba rozstrzygnięcia sformułowanego w skardze zagadnienia prawnego przy jej merytorycznym rozpoznawaniu.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., mimo odwołania się do art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Przesłanka ta nie została jednak spełniona.

Sąd Najwyższy jednolicie przyjmuje, że odwołanie się do przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga nie tylko powołania się na okoliczność, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ale również wykazania, iż przesłanka ta rzeczywiście zachodzi. Oznacza to, że skarżący musi wskazać, w czym - w jego ocenie - wyraża się "oczywistość" zasadności skargi oraz podać argumenty wykazujące, że rzeczywiście skarga jest uzasadniona w sposób oczywisty. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi bowiem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Skarżący powinien więc w wywodzie prawnym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającą na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006 nr 4, poz. 75; z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531; z dnia 9 marca 2012 r., I UK 370/11, LEX nr 1215126; z dnia 1 stycznia 2012 r., I PK 104/11, LEX nr 1215774). Ponadto przez oczywistą zasadność skargi kasacyjnej rozumie się sytuację, w której zaskarżone orzeczenie sądu drugiej instancji w sposób ewidentny narusza konkretne przepisy prawa. Zatem we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, jak i w jego uzasadnieniu, niezbędne jest powołanie konkretnych przepisów prawa, z którymi

wyrok sądu drugiej instancji jest w oczywisty sposób sprzeczny (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 listopada 2012 r., I UK 414/12, LEX nr 1675171).

Kierując się rozważaniami dokonanymi powyżej stwierdzić należy, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia warunków właściwych ani dla przesłanki przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. ani też z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Skarżący nie powołuje i nie odnosi się do istotnego zagadnienia prawnego, które miałyby występować w sprawie.

Brak też w sprawie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. Kierując się powyższymi rozważaniami stwierdzić należy, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia warunków właściwych dla przesłanki przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. chociażby z uwagi na brak wskazania przepisu, którego naruszenie miałyby postać naruszenia kwalifikowanego, widocznego na „pierwszy rzut oka”. Nie jest wystraszające zastąpienie wyводу prawnego w uzasadnieniu wniosku samym tylko stwierdzeniem, że zdaniem skarżącego zaskarżone orzeczenie zostało wydane w wyniku niewłaściwego zastosowania prawa. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołał się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej podnosząc, że fakt, iż w aktach sprawy znajdują się świadectwa pracy ubezpieczonych wystawione przez zainteresowaną spółkę L. nie może zostać uznany za wystarczający do przesądzenia, kiedy ustał stosunek ubezpieczeniowy istniejący między T. a ubezpieczonymi, jednakże nie wskazał przy tym żadnych przepisów prawa, które zostały - jego zdaniem - w ewidentny sposób naruszone i w naruszeniu których upatruje oczywistej zasadności skargi. Skarga kasacyjna powinna być tak zredagowana i skonstruowana, by Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w jej podstawach lub ich uzasadnieniu pozostałych elementów kreatywnych skargi ani tym bardziej się ich domyślać (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134).

Orzekając w analogicznych sprawach ze skargi kasacyjnej organu rentowego, którą skarżący także oparł na przesłance oczywistej zasadności skargi, Sąd Najwyższy w uzasadnieniu postanowienia z dnia 2 sierpnia 2023 r., II USK 135/23 r. (niepubl.), z dnia 12 marca 2024 r., II USK 137/23 (niepubl.) i z dnia 27

stycznia 2022 r., II USK 382/21 (LEX nr 3394854), przyjął, że argumentacja mająca uzasadniać oczywistą zasadność skargi w istocie stanowi wyłącznie niedopuszczalną w postępowaniu kasacyjnym próbę podważenia przeprowadzonej przez Sąd drugiej instancji oceny materiału dowodowego oraz dokonanych na tej podstawie ustaleń faktycznych, z których wynikało, że wymienieni w zaskarżonym wyroku ubezpieczeni byli zatrudnieni w T., a co za tym idzie - podlegali obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tytułu tego zatrudnienia w okresach wskazanych przez Sąd Apelacyjny odpowiednio dla każdego z ubezpieczonych.

Powoływanie się na błąd w przeprowadzonej ocenie dowodów i dokonanych na tej podstawie ustaleniach faktycznych nie może być podstawą skargi kasacyjnej (art. 398³ § 3 k.p.c.), ponieważ ustalenia te są wynikiem swobodnej oceny dowodów dokonywanej przez sąd *meriti*. Sąd Najwyższy, zgodnie z art. 398¹³ § 2 k.p.c., jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia, co oznacza, że w przypadku poddania skargi kasacyjnej merytorycznej ocenie i tak musiałby uwzględnić owe ustalenia faktyczne przy rozpatrywaniu powołanych w skardze zarzutów naruszenia prawa materialnego, którego przepisy stanowiły podstawę prawną rozstrzygnięcia zawartego w zaskarżonym wyroku.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, orzekając o kosztach postępowania kasacyjnego stosownie do art. 98 § 1 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c.

[SOP]

(r.g.)